

A szent-iváni unitárius templom elvétele 1725-ben.

I.

Az unitáriusok történelmi multja Erdélyben oly gazdag szenvedésekkel teljes eseményekben, mint a középkori önkényiség befolyása alatt minden intézményé, melynek az alapja szabadelvűség.

De az országos és birodalmi intézmények között, mégis egy se volt anynyira vést hozó az unitarizmus életére, mint a III. Károly — e néven magyar király — korában az 1722-ik évben összeült országgyűlés azon újító törvényei, melyekben a népetlen vidékek bételepítése elhatároztatik. Az ebből kifejtett mozgalom szülte azon vallásmozgalmat, mely az 1725 és 26-ik években az unitáriusokat számos ekklézsiájoktól és nem csekély értékű közjavaiktól fosztotta meg. E mozgalom szülte közleményem tárgyait is, a menynyiben ezen időszakban történt a szepsi-szentiváni és laborfalvi unitáriusoknak Szentivánban levő temploma, papi és mesteri telkei és a szentiváni határon mintegy negyven vékásnyi szántóföldeinek a római katolikusok által „militare brachium“ közbejöttével való erőszakos elfoglaltatása.

Midőn ez eseményt kitűztem magamnak, hogy azt a „Ker. Magvető“-ben nyilvánosság elé bocsássam, érzem: sajtó sebeket elevenitek fel; de egyszersmind kötelességemet teljesítem, midőn adatokat szólitok elé az örök feledés mélységes tengeréből, az az azon lomhalmaz közül, milyenre minden egyház ugynevezett levéltárában találhatunk. Mi rendeltetésök is lehetne azoknak az évszázadokon át csak ritkán háborított elavult okmányoknak, melyeknek hív gondozásával vesződni, vajh kit érdekelne? . . . . Hadd aludják örök álmukat egy-egy pókhálóval és porral telt szűette feynyőláda fenekén! . . . . Azonban ha kíváncsi kezek merészkednek szent nyugalomukban háborgatni: drága értékű tárgyakat rejteget a figyelmet sem érdemlő „haszonvehetetlen“ lom. Így jártam én is!

Midőn a „Magvető“ 1874. évi II. füzetében „Történelmi adatok“ czim alatt megjelent a szombatosokra vonatkozó közlemény, eszembe ötlött, hogy annak, a mire törekedtem: megmenteni a laborfalvi egyházmegyének a mult évben kezeimhez került levelesládájában a szentiváni unitárius templom elvételére vonatkozó okmányok rendbeszedése és a megsemmisítéstől való megmentése; az ideje és helye itt van. Azóta azok tanulmányozását és közrebocsátását elhatározám.

A mi eredményre eddig juthaték, öszszeszedve, itt közlöm.

Az unitárius felekezetü hívők ellen Erdélyben a római kath. egyház, katonai fedezet alatt formaszzerű irtóháborut folytatott az 1725 és 26-ik években. Háromszék sepsi-i részében addig a róm. katolikusoknak egyetlen önálló ekkleziájok se létezett a reformáció idejétől kezdve. Ekkor azon önkényü törvényczikk alapján, melyet az elbeszélésem fejezetében említett országgyűlés folyama alatt látunk keletkezni, s a mely így szól: „ha valamely helységben több katolikus benlakó van, mint protestáns, akkor amazoknak joguk van elfoglalni, az utolsók templomát és egyházi javait“ 1725 évi „karácson szenvedője“ estéjén, egy csapat német lovas katonaság élén megjelent b. Henter Dávid országgyűlési követ és ngs. Kálnoki Mihály királybíró, a szentiváni és laborfalvi unitáriusoknak Szentivánban levő templomát körülvették, azután az unitáriusok akkori papja Haranglábi uramtól a templom kulcsát elvették, s megnyitván a templomot, egy jórészt magokkal kozott katolikus pap által megtartatták az első istenitisztelelet, mialatt a templomot mindig körülálló katonaság rendeltetése az volt, hogy a netalán esetleges támadás ellen szükséges védelmet képezze, a feltóduló nép ellen, mely nihelyt az irt Kálnoki Mihály maga meghúzta harang szavát meghallá, szokott áhítatossággal tódult fel a templomba; de a katonák által egy se bocsáttatott bé közülök az innepélyre. Az istenitisztelelet végeztével a templom és minden hozzá tartozó egyházi javak a róm. katolikusokéinak nyilvánítottak; s hogy e jog egyszersmind érvényesítve is legyen: az unitárius papot és mestert lakásukból kiűzték, kik közül kivált a mestert, „árkosi Bencze Sámuel diákot“, erőszakkal kényszergették az átállásra, és mert az erőszaknak ellenszegült, minden gabonáját és takarmányát elvették, melyet későbbi folyamódásaira, a kath. püspök visszaadatni rendelt, mégsem kapott vissza soha. Az unitáriusok „curátorát“, Márkos Lászlót pedig, „megkötözve addig kinozták“,

mignem kijelenté, hogy róm. katholikussá lesz és egyszersmind egy készen tartott kötvényt is irattak alá vele arról, hogy ezután az unitáriusok a róm. katolikus plébánosnak fognak képezni. Szentiváni Mihály diáktól pedig az egyház minden pénzét elvették. Szóval: az eddig virágzó szentiván—laborfalvi unitária ekklézsia meg lön fosztva minden egyházi javaitól s jövőre egyenesen katolikus papság alá tartozónak kijelentve.

Ez időtől fogva sokáig tartó küzdelem várt az unitáriusokra, kiknek vallási hűsége sokképen megpróbáltatott, a mit a következő panaszos folyamodás is bizonyít:

„Méltóságos Gubernátor ur,
Méltóságos kir. Gubernium!

„Alázatosan jelentjük Excellentiádnak és ngtoknak, hogy az „mi falunkban lakó tiszteletes pater plebannos eo kglme az felyebb elmúlt napokban bizonyos számú egy néhány vonó és egyéb „marháinkat privata autoritate in propria persona kántorával együtt „elvette nemesi szabadságunknak és az haza törvényének vilipendiumára, azért az mint praetendáltatik, hogy miért adtuk mi az „bért az mi papunknak és nem az tt. pater plebannos eo kglmének, elvevén pedig marháinkat, potentiose harmad napokig magánál tartotta, a után adta tiszt kézhez eo kglme, és jöllehet vice „tiszt urunkat eo kglmét legitime és tartozó obsequiummal requiráltuk, hogy vagy láttasson törvényt azon marhák iránt, vagy törvényre adja ki kezességen; de tiszt uram eo klgme sem kezességen ki nem adta, mint szokás a tiszt kézhez assignált marháknak „állapotjában procedálni és cselekedni az haza törvénye szerint, hanem „most is tiszt kéznél vadnak, melyért is tiszt uramat eo kglmét „kételenítettünk excellád és nsgtok eleiben admonealni panaszra.

„Hogy azért az haza törvénye szerint magunkat törvényesen „oltalmazhassuk és méltatlanul való megbántódásunk világosságra „jöjjön, excellád és ngtok kegyelmes atyai lábaihoz alázatosan leborulva reménykedünk, méltóztassék excellád és ngtok tkts nemes sepsi széki vice tiszt uraknak kegyelmesen parancsolni, hogy „eo kglme tiszt kötelessége szerint vagy láttasson törvényt az elvött marhák iránt, vagy adja ki kezességen törvényre; ne szoritassunk el eo kglmétől az törvénynek uttyától, hiszem az ki törvényt kíván igazságot kíván, hogyha pedig contractus praetendálatnék interveniálni ezen dologban, azt is eligazítja az törvény, „melyre minden bíró és consequenter tiszt uram is köteles.

„Ugy hasonlóképpen reménykedünk alázatosan ezért is, hogy „a parte is excellád és nagyságtok méltóztassék tiszt. plebannos „uramnak eo kglmének is injungalni hogy eo kglme is nem töl- „lünk, hanem az kik eo kglmét hitták, kérjen fizetést és az kik eo „kglmének szolgálattját kívánják, mivel mi eo kglmeknek, kik eo „kglmét hitták, jobbágyi nem vagyunk, hogy köteleztetnénk eo „kglmeknek egyházi szolgát tartani, communitas két három priva- „tus embernek, mint némely urak jószága cselédet szokott az do- „minus terrestrisnek tartani. — — (Bévégzés)

Aláírva: „Sepsi Szentiváni székel nemesi szabadsággal élő „unitár. eklézsia tagjai“.

Hogy az így erőszakkal lefoglalt marhákat tulajdonosaik so- ha se kaphatták vissza, bizonyítja egy hivatalosan keletkezett re- latoria, mely 1762-ben glis titkár Halmágyi István által nyitott fel, miként hátiratán olvasható.

Itt még megjegyzem: a szentiváni plebánusok több admoni- tioi ellen beadott folyamodásaik és replikájok az unitáriusoknak bizonyítja amazok általi gyakori nyugtalanításokat; de ezeknek, mint adatoknak, fontosságát, a fennebbi panaszos folyamodás tel- jesen magában foglalja.

A míg Szentivánban ekép folynak a dolgok, lássuk mi törté- nik a laborfalvi hivekkel?

Laborfalván a hivek a plebannos urak inquisitioitól nyugodtak valának. Ugy látszik, minden hatalmukat Szentiván meghódítására irányozták. S vajon törvényes úton-e? mintha talán több lett vol- na ottan a róm. katolikusok száma, mint a más vallásuaké! Koránt se! mert hiteles kútforrásaim vannak arról, hogy az unitá- riusok magok két harmad részét tették az ott lakó más vallásu (róm. kath. keleti és reformált hitű) hívők által vegyesen képezett közönség egész öszszegének. Épen róm. katolikus pedig az ér- dekelt időben Szentivánban más nem is volt, csak Henter Elek, Dávid és János urak s néhány jobbágy család ez úri család földes- urasága alatt. A túlnyomó számot a tekintély, a hatalom ereje for- málta. A nagyságos Henter család fiai közül b. Henter Dávid az 1700-as években mint cancellár szerepelt. S kérdés, vajon nem e méltóság szülte-é azt a hatalmat, melynek ereje megteremté a kívánt többséget?! De hadd beszéljenek az adatok.

Néhány évvel az unitáriusok szentiváni templomának militare brachiummal történt elvétele után, a S. Szentiván-laborfalvi két

ág egy eklézsiát Laborfalván látjuk öszszpontosulva. S. Szentiváni Mikály deák, alias Márkos, uj papot és deákat hoz bé, s ezek számára Laborfalva déli végén építnek lakhelyeket közadakozás útján az unitárius egyház birtokába adott két telekre; és pedig oly formán, hogy a pap számára épített lakház egy jókora tágas terme oratorium gyanánt szolgált (ez ma is a papi lakház) mind addig, valameddig a most fenálló templom hosszszas vajadások után az 1810-en inneni evekben megépült. A szentiváni hivek 1759-ben csatlakoznak. Szamba véve aztán így magokat egy kérelemmel merészkednek a mélt. kir. guberniumhoz, hogy egy czélszerű imaházat építhessenek Laborfalván a Szentivánban elvesztett helyett. A kérelmesek ebbeli sürgető kérelme szóról szóra következő:

„Méltóságos gróf erdélyi gubernator ur, és méltóságos királyi „gubernium!

„In anno posterito 1759 die 6-ta 8-bris méltóztatott vala a „mltsgs királyi gubernium akkori alázatos instantiánkra kegyelmen sen committálni nemes háromszéki mlgs gróf fő tiszt urunk eo „nagyságának hogy e tribus religionibus catholica nimirum, reformata et unitaria commissariusokat denomináljon s exmittáljon, a „kik a laborfalvi és sepsi szt. iváni unitáriusok számát consignálván, azután templom helyet is oculáljanak cum omni circumscriptione, és az iránt a mlgs királyi guberniumnak tegyenek relatiót „hogy a szerint alázatos instantiánkat a mlgs királyi gubernium is „pro indulgenda oratorii aedificandi facultate recommendálhassa. „Mely commissiójára a mlgs királyi guberniumnak exmittált mlgs „fő tiszt urunk eo nga Commissariusokat, a kik

„Anno 1760 die 21-ma januarii kimenvén mind az unitáriusok számát conscribálták, mind pedig a templom vagy oratorium helyét kijárták és arról relatiójokat úgy tudjuk a mlgs királyi „guberniumnak megtötték, mely relatió ha quo causa a mlgs kir. „gubernium archivumában nem volna, vagy eltévelyedett volna, az- „tot in copiis vidimatis és in originalibus alázatosan exhibeálni készek vagyunk, melyhez képest

„Instálunk igen alázatosan, a mlgs k. guberniumnak, méltóztassék excellentiátok s ngtok elébbeni kegyes resolutiója szerint, „meglevén már a relatió, alázatos és Isten dütsőségére czélozó instantiánkat eo felségének kegyesen recommendálni.

„A mely protestatiót a tisztelendő szt. iváni plebábus ur tempore oculationis tött és jelentett, az istenes szándékunkat nem

„impediálhattya, mert 1-mo magában is azon contractus ha ugy volt
 „mind azért hogy violentus, mind penig in materia, hogy Isten dü-
 „tsősége ellen való, meg nem állhatna; mert arra, hogy valaki Is-
 „tent imádjon s szent igéjét ne hallgassa, senki magát contractuali-
 „ter nem kötelezheti, s ha kötelezné is, mint mind Isten mind pe-
 „nig emberek törvénye ellen való, haszontalan volna. De 2-do azon
 „militáris executióval extorquealt contractust praedecessoraink so-
 „lenniter revocalták s attól fogva is azon ecclesiában papot és mes-
 „tert tartunk, mint ezekről ha kívántatik ott az hol illendő leszen
 „producálni készek leszünk. Melly szerint iterato reménkedünk a
 „mlgs kir. guberniumnak alázatosan hogy alázatos könyörgésünket
 „melyet ezen alázatos instantiánk mellett benyujtunk eo felségé-
 „nek hathatósan recommendálni méltóztassék, ne legyen olyan szá-
 „mos lélek isteni tisztelet helye nélkül továbbá is.

A kiküldött commissio munkálata a következő:

„Mü alább subscribáltak, az miképpen az sepsi szentiváni és
 „laborfalvi unitárius lakósok nyujtották volt bé alázatos instántiá-
 „jokat az mlgs gróf háromszéki főkirálybíró urnak parancsolt volt
 „ilyen formán: Sacrae Caes Regiae et apostolicae matris, archiducis
 „Austriae, principis Transilvaniae, et siculorum Comitis, dominae, dominae
 „nostrae clementissimae nomine. Illustrissime comes, frater nobis
 „observande salutem et gratiae caesareo regiae incrementum! A
 „sepsi szent. iváni és laborfalvi unitárius lakósok mi okokból ins-
 „tántiának egy óratoriumnak felépítése végett, az acclusából bőven
 „megértheti kegyelmed. Intimáltatik azért az ő felsége kegyelmes re-
 „solutiója ez az ilyen színű dologban bé vött praxis szerint, hogy
 „kegyelmed mind az három ugy mint catholica, reformata és uni-
 „tária religiókból egy egy commissariust exmittaljon, kik is ad fa-
 „ciem loci kimenvén, az instántiában exponált dolognak valóságát
 „investigálják, az unitárius hallgatónak számát consignálják és a
 „felépítettetni kívánt templom capacitássát az hallgatókhoz képest
 „proportionálva projectalják és mind ezekről genuina relatiót és
 „respective testimoniumot kegyelmed által exhibeálljanak hogy ezen
 „testimonium mellett az instansok supplex libellussa is ő felségének
 „submittáltathassék. Sic fact. alte fata sua matris benigne propensa
 „manet. E regio principatus Transilvaniae Gubernio. Cibinii D. 6-ta
 „Octobr. 1759. Lad. comes Kemény mpr. B. David Henter cancel-
 „lar mpr. B. Josephus Josinci mpr.

„Ezen mltszgs commissio teljesítésére ez jelen való 1760-dik „esztendőben januáriusnak 21-dik napján, Márkosfalván volt nemes „Háromszék gyűlésiben mű az három religióból kirendeltetvén, ezen „folyó aprilisnek 20-ik napján ad faciem loci Laborfalvára kimen- „tünk és ottan legelsőbben is minden gazda embert convocaltat- „ván, azon religion levő feleségekkel s gyermekekkel számszerint „felirtuk, mely így következik:

„Nomina incolarum in Laborfalva unitar. cum domnesticis „ejusdem religionis:

	Personae Nro.
1. Zoltán Zsigmond négy fiával s 2 leányával	7
2. Lófi János feleségével, 3 fiával s egy leánya	6
3. Benke József feleségivel	2
4. Kocsis András feleségivel s 1 leányával	3
5. Jakab Mihály feleségiv. 1 fiáv. s 2 leányáv.	5
6. Bagolly Sándor feles. s 2 fiával	4
7. Benke János feleségivel	2
8. Jakab János jur. 3 fia s 2 leányával	6
9. Nagy Mihály feleségivel, 2 fia s 2 leányával	6
10. Szász Mihály feleségivel	2
11. Szász István feles. két fiával s 1 leányával	5
12. Földes János 1 fiával s 2 leányával	4
13. Deák Miklós feleségivel s 1 leányával	3
14. Márkos Sámuel feleségivel, 3 fiával s 2 leányával	7
15. Thot István feles. két fiával s 1 leányával	5
16. Diák Lőrincz feleségivel s 1 fiával	3
17. Márkos Benedek feleségivel	2
18. Joo Bálint feleségivel	2
19. Joo István feleségiv. 2 fiával s 2 leányával	6
20. Bartha Mózes feleségivel	2
21. Berde Ferencz feleségiv., 4 fiával s egy leányával	7
22. Berde János feleségivel, 1 fiával s egy leányával	4
23. Berde Sándor feleségivel, 2 fiával s 1 leányával	5
24. Thot Benedek feleségivei	2

Summa horum 100

„Relictae viduae ibidem ejusdem religionis:

1. Zoltán Ferenczné, 2. Berde Péterné, 3. Páljános Benedekné,
4. Dersi Jánosné, 5. Tóth Jánosné, 6. Márkos Lászlóné . . . . .

Summa eadem 6

Personae
Nro.

„Incolar. in Sepsi Szt. Iván cum domesticis eorundem ejusdem religionis.

1. Nyilas Ferencz feleségivel, 3 fiával s 2 leányával	7
2. Nyilas János négy fiával	5
3. Diák Jakab feleségivel, 3 fiával s 2 leányával	7
4. Diák Antal feleségivel, 1 fiával s 2 leányával	5
5. Jakab András feleségivel s 3 leányával	5
6. Temerdek Ferencz feleségivel	2
7. Temerdek Sámuel	1
8. Temerdek István feleségivel, 1 fiával s 1 leányával	4
9. Oláh Benedek feleségivel, 1 fiával s 3 leányával	6
10. Jakab Antal	1
11. Thot János feleségivel s 1 fiával	3
12. Jakab Miklós feleségivel s egy fiával	3
13. Bogdán István feleségivel, 2 fiával s 4 leányával	8
14. Jakab János seor, feleségivel, 5 fiával s 3 leányával	10
15. Kús Pál László feleségivel 2 fiával s 3 leányával	7
16. Székely János feleségivel 2 fiával s egy leányával	5
17. Földes Mihály cum fratre	2

Summa horum 81

„Patroni ibidem: 1. Tit. mlgs Henter István ur	1
2. kús Sárosi n. Árkosi Ferencz ur relictája három fiával 4	
3. Sigmond Deák ur feleségivel s 3 leányival	5

Summa 10

„In S. Szt.-Iván et Laborfalva possessionati ac partim „ibid. resident.

1. Dersi András parochus actu fungens feleségivel két fiával s egy leányával	5
2. Dersi István fungens iskolamester feleségivel 3 fiával s egy leányával	6
3. Szócs Mihály árkosi praedicator feleségivel	2
4. Thot Sándor most s.-kőröspataki iskolamester feleségivel 4 fiával s 4 leányával	10
5. Bagolly János most S. Sz.-Királyban iskolamester, feleségivel, 3 fiával s 3 leányával	8
6. Gyöngyösi József most Kálnokon is lakó, feleségivel, 2 fiával s egy leányával	5

Summa hor. 36

	Personae Nro.
„Pro cultu divino huc accedunt:	
1. Pachei Magyarosi István ur, 2. Dálnoki Hadnagy Thamasné Solymosi Borbára asszony	2
Item 3. Komolloi Szabó Jánosné junr. 4 Bitai Szabó Jánosné seor. 5. Nyéni Bálint Györgyné	3

Summa hor. est 5

„Ezen feljegyzett personáknak summája universaliter „exurgál ad 240

„Ugy a képét adó személyek laistroma is de Ao 1759, 15-a

„augusti előhozatván taláztatott képét administralt személy nro ... 48

„Mely ez szerént véghez menvén, kimentünk aztán az helynek megnézésére, hogy hova építtethetnék az kívántató Oratorium, valamely publicum vagy privatum praejudicium nélkül. Vezettek elsőben a Laborfalviak és Sepsi szt.-ivániai Laborfalva felső vége tájára, az holt-viz mellett való közönséges falu helyre, melynek vicinussa fellyül vagyis északról az tit. Torma urak deserta colonialis sessioja, napkelet felől az holt-tó nevezetü hely, alól az néhai titt. Henter Elek urtól maradott Curialis hely, napnyugotról az falu köze, melyen az Laborvölgy árka keresztül foly. Az hely szép planiciessu, csak igen alacson és vizenyékes situatioju, mind azáltal, mivel declaráltatik, hogy több olyan közönséges helyek nem volna, melyen vagy az catholica ecclesia, vagy mások praejudiciuma nélkül felépíttethetnék az kívántató Oratorium, az hallgatók számához képest ezen helyre kiintéztük azon Oratorium quantitassát, hosszára 11, szélességire 5 és fél német ölet falával és világával együtt, a Cinteremre pedig hosszára 24, szélességire 18 ölet, de azután az helyet jobban is consideralván, mivel hogy 1-mo a szentivániaktól távol vagy, 2-do igen alatt való hely levén, mellyen sem temető, sem az építtendő templom fundamentuma securitásban az viz miatt nem lehetne; mentünk továbbra Laborfalva és S. Sz.-Iván között ezen unitaria religion való mostani temetője helyre, mely privatusoktól legaltatott volt azon szükségre; melynek vicinusa fellyül ugyan az unitaria ecclesia más legalt fundussa, mellyen most az iskola mester lakik, alól pedig a titt. Torma urak deserta colonialis sessiojok. Ezt megvizsgálván, mind azért, hogy Sz. Iván és Laborfalva közepette és eminens helyen vagy, mindazért hogy magok tulajdon fundussa s consequenter az hely iránt is nem lehet senkinek praejudiciuma, alkalmatosobbnak tapasztaltuk, a mely fundusnak hosz-

„szasága 58 öl és az víz felől való végén, az oldalból bé az part
 „alatt való útig, az köz helyből lehet még 12 öllel, minden prae-
 „judicium nélkül az temetőjét szaporítani. Szélessége az fundus-
 „nak 13 öl. És így ezen mind az oratorium, mind az temető com-
 „mode elérhetne, amnyival is inkább, hogy az mellette való mes-
 „ter fundussából egy öllel vagy többetskével is lehetne az temp-
 „lom helyét szaporítani, hogy az oratorium vagy templom az fel-
 „lyebb megirt quantitásban (mivel akkora kívántatnék, mint az sz.
 „iváni catholicum templom) alkalmasabban elérhetne.

„Ezek e szerént véghez menvén, jelent meg előttünk a S. Sz.-
 „iváni romano catholica vblis eccla tizts plebanussa pater Balog
 „Boldizsár ur, és szóval ilyen protestatoria contradictiot tött: Mi-
 „kor a Sz.-iváni templom az parochialis fundusokkal és appertinen-
 „tájival az Catholica religion valók kezeire általment, akkor olyan
 „contractusra mentek, hogy itten se papot, se mestert az catholica
 „religion kívül tartani, bé hozni szabad ne legyen, azért a contrac-
 „tushoz tartván magát, contradicált az templom építése ellen is.

„Mellyet, jelenlétén s hallván árkosi Benkő Raphael ur, mint
 „az unitaria religion levőknek fő curatora, ab officio reponalt taliter.

„Azon contractust, mellyet emleget a tiztltts pater plebanus eo
 „kglme, nem emlegetheti, s maga contradictioját azon fundalni nem le-
 „het, mivel ha volt is per in concessum fuit contractus violentus milita-
 „ris executioval levén mind az templomnak cum accessoriis elvétele,
 „mind pedig azon contractusnak expediáltatása, az executionak leszáll-
 „lása s kevés pihenése után mindjárt, solenniter contradicáltatott az unit.
 „eccla azon erőszakos contradictusnak, ugy consequenter adósságinak is
 „erőszakos elvétele ellen, melly rajtok végbevitt erőszakoskodást ha ugy
 „fog kívántatni, coram clementissimo etiam sacratissimae suae majesta-
 „tis throno de genu aláztatosan repraesentalni el nem mulattjuk.

„Mely dolog mü előttünk és mü általunk a fellyebb megirt
 „mód szerént menvén véghez, mü is arról adjuk ezen hiteles tes-
 „timoniumunkat az mü igaz hitünk szerént subscriptionkkal és pecsé-
 „tünkkel megerősítvén. Dat. Ao. die, locoque in praemissis. [p. h.]
 „Török Antal ns személy, ns kézdi szék v. király bírája m. pr.
 „[p. h.] Árkosi Veres Sámuel ns személy, nms Sepsi Széknek hites
 „assessora m. pr. [p. h.] Székely Lajos nemes személy, Sepsi szék-
 „nek hites assessora m. pr.

„Ad praemissa fidelit. peragenda specialiter exmissi.*

Közli Kiss Sándor.